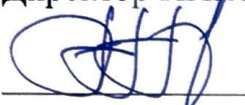

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Навчально-науковий інститут неперервної освіти
 Кафедра публічного управління та адміністрування

УЗГОДЖЕНО
 Директор ННІНО

 О. Михальченко

«12» 11 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Проректор з навчальної роботи

 М. П. Подушкін

«17» 11 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Конфліктологія»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
 Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
 Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання	Семестр	Усього (год. / кредитів в ECTS)	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	5	120 / 4,0	34	17	–	69	-	-	Диференційований залік 5 с
Заочна	5,6	120/ 4,0	8	4	-	108	К.р.-6 с	-	Диференційований залік 6с

Індекс: НБ – 12 – 281/21 – 3.8.
 НБ – 12 – 281 з/21 – 3.8.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Конфліктологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05 (23-д) – 01– 2019
		стор. 2 з 11	

Робочу програму навчальної дисципліни «Конфліктологія» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», навчальних та робочих навчальних планів НБ–11-281/21, РБ-11-281 /21 та НБ- 11 - 281 з / 21, РБ - 11 - 281 з / 21, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
завідувач кафедри, професор/ /Грущинська Н.М./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» – кафедри, протокол № 27 від «27» 09 2021р.

Гарант освітньо-професійної програми /О.А.Євтушенко/

Завідувач кафедри /Н.М.Грущинська/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти, протокол № 2 від «25» 09 2021 р.

Голова НМРР /Михальченко О.А./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Конфліктологія» розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання, затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце: навчальна дисципліна «Конфліктологія» є складовою формування профілю фахівця у галузі публічного управління та адміністрування і належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни «Конфліктологія» є формування у здобувачів вищої освіти сучасних знань з основ конфліктології, оволодіння ними практичними навичками аналізу конфліктів, вироблення вмінь контролювати конфліктну ситуацію та ефективно вирішувати та аналізувати конфліктні ситуації, що виникають в економічній сфері.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Конфліктологія» є:

- ознайомлення з концептуальними теоріями конфліктології;
- формування та закріплення навичок аналізу природи конфлікту,
- визначення їх видів та динаміки розвитку;
- засвоєння методів ефективного управління конфліктами;
- вивчення методики аналізу конфліктів.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

(ПРН 11) Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

(ПРН 12) Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

(ПРН 14) Уміти корегувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

(ПРН 15) Уміти застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності

(ПРН 18) Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил поведінки публічного службовця.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

(ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

(ЗК 4) Здатність бути критичним і самокритичним.

(ЗК 5) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- (ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
(ЗК 12) Навички міжособистісної взаємодії.
(ФК 1) Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Конфліктологія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Адміністративний менеджмент» та «Управління людськими ресурсами на державній службі». Отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності, пов'язаної з публічним управлінням.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 /двох/ навчальних модулів, а саме:

- навчальний модуль №1 «Теоретико-методологічні засади конфліктології»
- навчальний модуль №2 «Діагностика та прогнозування конфліктів»,

кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Теоретико-методологічні засади конфліктології»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати:

- базові поняття та базові підходи до визначення понять «конфлікт», «соціальний конфлікт»;

- можливі причини виникнення конфліктів, їх функції та види;
- основні стратегії поведінки у конфліктній ситуації.

вміти:

- визначати структурні елементи конфліктної ситуації;
- використовувати на практиці здобуті теоретичні знання та методи профілактики конфліктів.

Тема 1. Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології.

Конфліктологія як самостійна наукова галузь знань. Особливості визначення конфлікту в світовій думці. Становлення конфліктології в Україні та її розвиток на сучасному етапі. Визначення та структура конфлікту.

Тема 2. Теорії конфлікту.

Визначення основних напрямів та моделей до визначення поняття конфлікт. Аналітична модель позитивно-функціонального аналізу конфлікту (Л. Козер). Конфлікт в неокласичній економічній школі (Дж Хіршлайфер, С. Скапердас). Математичні моделі економічної конкуренції та співробітництва (Дж Нейман, О. Мортенштерн).

Тема 3. Причини, функції, види конфліктів.

Можливі причини виникнення конфліктних ситуацій. Визначення основних функцій конфлікту. Класифікація конфліктів. Міжособистісні конфлікти та їх властивості. Конфлікти групові та між особистістю і групою. Інші види конфліктів: політичні, соціальні, міжетнічні, міжконфесійні, конфлікти культур та духовних цінностей, юридичні, економічні.

Тема 4. Виникнення конфліктів та стратегії реагування у конфліктній ситуації.

Конфлікт як зіткнення сфер інтересів осіб. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації: уникнення, боротьба, діалог, співпраця, компроміс, пристосування. Механізми захисту у конфлікті. Особливості конфліктної взаємодії: мотиви і цілі учасників, регулятори конфліктної взаємодії.

Модуль №2 «Діагностика та прогнозування конфліктів»

Інтегровані вимоги модуля №2:

знати:

- діагностику та прогнозування конфліктів;
- принципи та етапи діагностики конфліктів;
- особливості та методи прогнозування конфліктних ситуацій
- специфіку економічного конфлікту.

вміти:

- управляти конфліктами;
- здійснювати посередництво в конфліктній ситуації;
- застосовувати комунікативні бар'єри і можливість взаєморозуміння у конфлікті.

Тема 1. Діагностика та прогнозування конфліктів.

Принципи та етапи діагностики конфліктів. Особливості та методи прогнозування конфліктних ситуацій. Проблеми у прогнозуванні конфліктів. Методи визначення рівня та масштабів конфлікту.

Тема 2. Методи роботи з конфліктами.

Управління конфліктами. Третя сторона у вирішенні конфлікту. Посередництво в конфліктній ситуації. Комунікативні бар'єри і можливість взаєморозуміння у конфлікті.

Тема 3. Навчання ефективної поведінки в конфліктних ситуаціях.

Превентивні міри у запобіганні конфліктів. Практичні методи розв'язання спорів. Особливості аналізу поведінки усіх учасників конфлікту та прогнозування їх дій. Урахування соціальних, економічних, політичних, вікових, гендерних відмінностей як чинника запобігання конфліктів.

Тема 4. Особливості конфлікту та способи його нормативного регулювання.

Визначення економічного конфлікту. Сторони економічного конфлікту. Аналіз обставин та прогнозування перебігу подій в конфліктній ситуації. Нормативне регулювання економічних сподів на адміністративному рівні.

2.3. Тематичний план.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Теоретико-методологічні засади конфліктології»									
1.1.	Сутність конфліктів.	5 семестр				5 семестр			
		9	2	2	5	5	-	-	5
1.2.	Історія та методи конфліктології.	11	2 2	2	5	7	2	-	5
1.3.	Теорії конфлікту.	14	2 2	-	10	5	-	-	5
1.4.	Причини, функції, види конфліктів	11	2 2	2	5	5	-	-	5
1.5.	Виникнення конфліктів та стратегії реагування у конфліктній ситуації	16	2 2	2	10	8	2	-	6
1.5	Модульна контрольна робота №1	2	-	1	1	-	-	-	-
Усього за модулем №1		63	18	9	36	30	4	-	26
Модуль №2 «Діагностика та прогнозування конфліктів»									
2.1	Діагностика та прогнозування конфліктів.	5 семестр				6 семестр			
		15	2 2	2	9	22	-	2	20
2.2	Методи роботи з конфліктами.	13	2 2	2	7	22	2	-	20
2.3	Навчання ефективної поведінки в конфліктних ситуаціях.	13	2 2	2	7	22	-	2	20
2.4	Особливості конфлікту та способи його нормативного регулювання.	14	2 2	1	9	16	2	-	14
2.5	Модульна контрольна робота №2	2	-	1	1	-	-	-	-

2.6	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №2		57	16	8	33	90	4	4	82
Усього за навчальною дисципліною		120	34	17	69	120	8	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється здобувачами вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: лекції, самостійна робота студента з навчальною та довідковою літературою, практичні (семінарські) заняття, самостійне виконання тестів і підготовка рефератів (для денної форми навчання), виконання домашніх контрольних робіт (для заочників), консультації.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб./ І. В. Ващенко, М. І. Кляп. К.: Знання, 2013. 408 с.

3.2.2 Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. К.: Либідь, 2009. 352 с.

3.2.3 Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.

3.2.4 Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постолювський. Рівне : Перспектива, 2017. 240с.

Допоміжна література

3.2.5 Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: Навчальний посібник. Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. 320 с.

3.2.6 Довгань П. Службові конфлікти та інтриги / різні види службових конфліктів. *Вісник Української Академії державного управління при Президентові України*. 2001. № 2. С. 403-413.

3.2.7 Орлянський В. С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів/ Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2007. 159 с.

3.2.8 Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами: Навчальний посібник/ Іван Русинка; Мін-во освіти і науки України. – К.: Професіонал, 2007. – 334 с.

3.2.9 Скібіцька Л. Конфліктологія: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів/ Ліана Скібіцька. – К.: Центр учбової літератури, 2007– - 383 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 Науково-технічна бібліотека НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>

3.3.2 Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3.3.3 Програма розвитку ООН (UNDP) : <http://www.undp.org>

3.3.4 Рада Європи (Council of Europe) : <http://www.coe.int>

3.3.5 Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO) : <http://www.unesco.org>

3.3.6 Центральна Європейська Ініціатива (Central European Initiative) : <http://www.ceinet.org>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
5,6 семестр		
Модуль № 1,2		
Вид навчальної роботи	бали	бали
Практичні/виконання окремих завдань	30	
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24	–

Виконання модульної контрольної роботи №1,2	20	-
Відповіді на практичних заняттях		30 (сумарна)
Підсумкова контрольна робота		30
Виконання контрольної (домашньої) роботи		40
Усього за модулем №1,2	50 та 50	
Усього за 5,6 семестр	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих за окремі види виконаної навчальної роботи, становить модульну рейтингову оцінку.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка дорівнює модульній рейтинговій оцінці.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	17.11.21	Фігуров Меміан	Сте	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Мельничук С.М.	15.08.2022	Мельничук	Відсутня відповідності до вимог РБ-11-284/22 РБ-11-284/22

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				